

T.C.
MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü

**ÖZEL EĞİTİM MESLEKİ
EĞİTİM MERKEZİ (OKULU)
SINIF REHBERLİK
PROGRAMI**

ANKARA, 2013

İÇİNDEKİLER

ÖZEL EĞİTİM MESLEKİ EĞİTİM MERKEZİ (OKULU) SINIF REHBERLİK PROGRAMI.....	3
PROGRAMIN GENEL AMAÇLARI.....	3
PROGRAMIN YAPISI.....	3
Programda Yer Alan ve Yukarıdaki Gelişim Alanlarıyla İlgili Yedi Yeterlik Alanı.....	4
REHBERLİK PROGRAMININ UYGULANMASI.....	5
Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı.....	6
Programda Kullanılan Yöntem ve Teknikler.....	7
Etkinliklerin Uygulanması.....	8
PROGRAMIN ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI.....	9
YETERLİK ALANLARINA GÖRE KAZANIMLAR.....	10
YETERLİK ALANLARINA GÖRE KAZANIMLAR VE GÖSTERGELER TABLOSU.....	12
Kaynakça.....	24

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı

SAYI:240	TARİH:11/12/2013	KONU: Mesleki Eğitim Merkezi (Okulu) Sınıf Rehberlik Programı
ÖNCEKİ KARARIN		
SAYI:	TARİH:	

Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğünün 08/10/2013 tarihli ve 39201250/604/2888142 sayılı yazısı üzerine Kurulumuzda görüşülen **Mesleki Eğitim Merkezi (Okulu) Sınıf Rehberlik Programının**, 2014-2015 Öğretim Yılından itibaren uygulanmak üzere ekli örneğine göre kabulü kararlaştırıldı.

Nabi AVCI
Millî Eğitim Bakanı

Prof. Dr. Emin KARİP
Kurul Başkanı

Dr. Hüseyin ŞİRİN
ÜYE

Prof. Dr. Mehmet BAYYİĞİT
ÜYE

Doç. Dr. Hatice Duran YILDIZ
ÜYE

Abdülkadir YILMAZ
ÜYE

Prof. Dr. Cengiz ALACACI
ÜYE

İbrahim BÜKEL
ÜYE

Dr. İbrahim DEMİRCİ
ÜYE

Doç. Dr. Güray KIRPIK
ÜYE

ÖZEL EĞİTİM MESLEKİ EĞİTİM MERKEZİ (OKULU)

SINIF REHBERLİK PROGRAMI

Özel eğitimde rehberlik çalışmalarının daha etkili yürütülebilmesi, sınıf öğretmenlerinin rehberlik hizmetlerine daha aktif katılmaları ve bu okullara devam eden öğrencilerin hayata hazırlanma sürecinde desteklenmeleri amacıyla hazırlanmıştır. Öğrencilerin derslerle birlikte ve yaşam becerileri ile örtüşmüş bir takım kazanımlarla desteklenmesi düşünülmüştür. Bu nedenle özel eğitim kapsamındaki öğrencilere dönük rehberlik hizmetleri daha çok bireysel ihtiyaçlara dönük olacak şekilde planlanmalıdır.

Öğrencilerin eğitsel, mesleki ve kişisel sosyal gelişimlerini desteklemek amacıyla akademik derslerle entegre hazırlanan program, daha çok öğrencilerin gelişimsel ihtiyaçları doğrultusunda bireysel sunuma uygun şekilde hazırlanmıştır.

PROGRAMIN GENEL AMAÇLARI

Özel Eğitim Sınıf Rehberlik Programı'nı tamamlayan öğrencilerin;

1. Okula ve çevreye etkin olarak uyum sağlama,
2. Kendini tanıma ve geliştirme,
3. Toplumsal rollerini fark etmeyi sağlama,
4. Başkalarıyla olumlu ilişkiler kurma ve sürdürme,
5. Üretici ve mutlu bireyler olma,
6. Topluma uyum sağlayacak yaşam becerileri kazanma,
7. Hayatını güvenli ve sağlıklı sürdürmek için olumlu tutum ve davranışlar geliştirmeleri amaçlanmaktadır.

PROGRAMIN YAPISI

Program hazırlanırken İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumları Sınıf Rehberlik Programında olduğu gibi kişisel – sosyal, eğitsel ve mesleki rehberlik alanları temel alınmıştır.

Kişisel-Sosyal Rehberlik; bireyin kişisel ve sosyal gelişimi için gerekli ihtiyaçlarını karşılamak, topluma uyumunda yardımcı olmak amacıyla yürütülen hizmetlerdir.

Eğitsel Rehberlik; bireyin öğrenmesini kolaylaştırmak, öğrendiklerini günlük hayatta kullanmalarına katkı sağlamak, yeterliliklerinin farkına vardırırmak, yeteneklerini geliştirmek, etkili yaşam becerileri kazandırmak amacıyla birey için uygun ve etkin bir öğrenme ortamı oluşturmak amacıyla yürütülen hizmetlerdir.

Mesleki Rehberlik; bireyin kendi yeterlilik alanlarını ve yapabilirliklerini belirleyerek ve gözleyerek toplumda etkin ve üretken bireyler olabilmesini sağlamak amacıyla kendine uygun meslekleri tanıma ve yöneltmeyi içeren hizmetlerdir.

Rehberlik hizmetlerine ilişkin bu alanlar yaygın biçimde kullanılmakla birlikte, program içerisinde hazırlanan kazanımların birden çok alana uygun olması nedeniyle sınıflamalar yeterlik alanlarına göre yapılmıştır. Yeterlik alanı; birbiriyle ilişkili, beceri, kavram ve değerlerin bir bütün olarak görülebildiği yapıdır.

Programda Yer Alan ve Yukarıdaki Gelişim Alanlarıyla İlgili Yedi Yeterlik Alanı

1. Okula ve Çevreye Uyum,
2. Kendini Kabul,
3. Kişiler arası İlişkiler,
4. Aile ve Toplum,
5. Güvenli ve Sağlıklı Hayat,
6. Eğitsel Gelişim,
7. Mesleki Gelişim

Yeterlik alanları hazırlanan “İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumları Sınıf Rehberlik Programı”nın temel aldığı yeterlilik alanlarıdır. Ancak; eğitsel başarı yeterlik alanı akademik başarı olarak algılandığından “Eğitsel gelişim” olarak düzenlenmiştir. Aynı zamanda “Eğitsel ve Mesleki Gelişim” alanı da “mesleki gelişim” olarak düzenlenmiştir. Bu program çerçeve program niteliğindedir. Öğrencilerin, çevrenin ve okulun ihtiyaçlarına göre programda değişiklikler ve düzenlemeler yapılabilir. Düzenlemelerin öğrencilerin ihtiyaçları ve gelişim özellikleri göz önünde bulundurularak yapılması önemlidir. Bu düzenlemeler, özel eğitim sınıf öğretmeni ve okul rehber öğretmenin ortak çalışmalarıyla yapılmalıdır.

Nazlı (2011)’e göre programda sınıf rehberliği kazanımları (öğrenme ürünleri) en basitten en karmaşığa doğru aşamalı olarak sıralanmalıdır. Taksonominin üst düzeyindeki davranışlar bunlar için ön koşul niteliğindeki alt düzey davranışlardan daha karmaşık olup herhangi bir düzeydeki davranışın kazanılması bir alt düzeydeki davranışın kazanılmasına bağlıdır. Programın uygulanmasında öğrencilere kazandırılacak kazanımlar çalışılırken bu hususa dikkat edilmelidir.

Kapsamlı Gelişimsel Rehberlik tasarlanırken özellikle programlarda rehberlik hizmetlerine özgü taksonominin hazırlanmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Gelişimsel rehberlik programlarında 1966-1968 yılları arasında Wellman ve Moore tarafından geliştirilen taksonomi kullanılmaktadır. Rehberliğin üç boyutu (eğitsel, mesleki, kişisel-sosyal gelişimi) dikkate alınarak geliştirilen taksonomiye göre “Gelişimsel öğrenme sürecinin ilk düzeyi farkındalık ve algılama, ikinci düzeyi ilişkileri ve anlamları kavramlaştırma, üçüncü düzeyi davranışlarda kalıcılık ve etkililiktir.

Kazanımlar bu üç boyut dikkate alınarak hazırlanmıştır. Programda algılama düzeyi, çevreye yönelme (okul kurallarını fark etme, toplumsal rol ve görevleri fark etme, çalışma dünyası hakkında bilgi edinme, kendi cinsiyet rollerinin farkında olma vb. gibi), benliğe yönelme (bedensel özellikleri fark etme, yetenek ve ilgileri fark etme, duyguları fark etme, başkalarını kendinden ayırt etme vb. gibi) kazanımlarla bu üç boyut ele alınmıştır. Bireyin sosyal açıdan istenilen davranışları edindiği öğrenmelerden oluşan ve kişiler arası ilişkiler yeterlilik alanı olarak ifade edilen alanda ise akranları ve diğer kişilerle etkili iletişim kurma, dinleme becerisi kazanma, çevresine uyum sağlama, yaşam rolleri kazanımları, yaşam becerileri kazanma, kendini tanıma gibi alanlarda kazanımlar söz konusudur. Yeterlik alanları ve kazanımların belirlenmesinde gelişimsel rehberlik modelinin temel felsefesi ve nihai amacı dikkate alınmıştır. Özellikle sınıf rehberliği etkinlikleri programının kazanımları öğrencinin gelişimini etkileyen yeterlilikleri kazanma, bireyin yaşam süresince rolleri kazanma, kişisel, sosyal, eğitsel ve mesleki gelişim alanları dikkate alınarak belirlenmiştir. Ayrıca bireysel eğitim boyutunda öğrencilerin gelişim özellikleri ve gelişim görevleri de dikkate alınmış ve kazanım tablosu bu gelişim özellikleri ve görevleri boyutunda hazırlanmıştır. Son olarak programda yeterlik alanları ve kazanımlar belirlenirken ulusal düzeyde benimsenmiş olan eğitim politikası, eğitimin genel amaç ve ilkeleri dikkate alınmıştır. Gelişimsel rehberliğin tüm programlarındaki esneklik bu programda da tanınmış ve her okulun kendi yapı ve ihtiyacı, MEB önerilerinin de dikkate alınarak kendi sınıf rehberlik programının yeterlilik ve kazanımlarına karar vermelerine de imkân sağlamış, bu amaçla kazanım havuzu oluşturulmuştur.

REHBERLİK PROGRAMININ UYGULANMASI

Programın uygulanmasında aşağıdaki hususlar dikkate alınmalıdır.

- 1) Program rehberlik saatinde ilgili sınıf öğretmeni tarafından uygulanır ancak rehber öğretmen tarafından uygulanması gereken özel kazanımlar ise özel eğitim öğretmeni ile işbirliğinde uygulanır.
- 2) Program içinde seçilen kazanımlar ve göstergeler yaşam becerileri kapsamında ve diğer derslerdeki kazanımları destekleyecek şekilde hazırlanmıştır.
- 3) Programda yer alan kazanımların hazırlanmasında öğrencilerin gelişimsel özellikleri dikkate alınmıştır.
- 4) Kazanımların işleniş sırasında öğrencilerin öncelikli ihtiyaçları, belirli gün ve haftalar, okulda düzenlenen sosyal kulüp etkinlikleri dikkate alınarak değişiklikler yapılabilir.
- 5) Programın etkililiğinin sağlanması için okul müdürü, okul rehber öğretmeni, sınıf rehber öğretmeni ve veli işbirliğinin sağlanması ve sorumluluklarını yerine getirmesi gerekmektedir.

- 6) Okul müdürü; programın etkili yürütülebilmesi için uygun çalışma ortamlarının hazırlanması, gerekli materyallerin temin edilmesi ve okul öğretmenleri, yöneticileri ve veliler arasında eşgüdüm sağlanması konularında çalışmalar yürütmelidir.
- 7) Okul rehber öğretmenin, sınıf rehber öğretmenlerine gerekli desteği sağlaması ve programın uygulanmasına ilişkin geri bildirimleri değerlendirerek önlemler alması gerekmektedir. Rehber öğretmen program içerisinde destek gerektiren konularda sınıf öğretmenleri ile birlikte ortak çalışmalı, velileri program konusunda bilgilendirmeli ve programla eş güdümlü olarak veli eğitimine yönelik programlar hazırlamalıdır.
- 8) Sınıf rehber öğretmeni sınıf uygulamalarına hazırlıklı katılmalı, öğretmenler ve veliler ile işbirliği yaparak öğrencilerin gelişimini takip etmeli, okul rehber öğretmeni ile eş güdümlü çalışmalı ve velilerin program sürecine katılması için gerekli çalışmalar yürütmelidir.
- 9) Programın uygulanması sürecinde okul aile iş birliği kaçınılmazdır. Bu sebeple kazanımlara yönelik yaşantıların aile ortamında da sağlanması, takibinin yapılması ve aile katılımı programın etkililiğini artırmak için gereklidir.
- 10) Sınıf rehberlik programı ile bireyin gelişimine katkı sağlanırken aynı zamanda okul rehberlik servisleri tarafından ebeveyn tutumları, bireyler için kullanılan pekiştiricilerin düzeyi, türü ve yapısı arasında tutarlılık, aile içi iletişim gibi konularda aile odaklı programlarla desteklenmektedir. Aileler, öğrencinin takibi ve değerlendirilmesinde sınıf ve okul rehber öğretmenine destek sağlamalıdır.
- 11) Sosyal beceri kazandırmanın amacı problemi ortadan kaldırmak veya olası bir problemi engellemekten ziyade bireyleri yetişkin yaşamına hazırlamak, toplumsal yaşama uyum sağlama yeterlilikleri kazandırarak bireyi desteklemektir. Bu bakımdan sosyal beceri kazandırmada, bireyin kendini rahat hissedeceği ortamlar ve eğlenceli etkinliklere fırsat verilecek çalışmalar düzenlenmelidir.

Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı (BEP)

Bireyselleştirilmiş eğitim programı (BEP), özel eğitime ihtiyacı olan bireye yönelik, bireyin ihtiyaçları doğrultusunda hazırlanan ve hedeflenen amaçlarla verilecek destek eğitim hizmetlerini içeren ailesi tarafından onaylanan özel eğitim programıdır.

BEP geliştirme; bilginin toplanması, karar verme, gözlem, gelişim ve değerlendirme ölçütlerine göre öğrencinin performans düzeyinin belirlenmesi, belirlenen performans düzeyine göre öğretim plânlarının hazırlanması, uygulanması ve öğretimin değerlendirilmesi aşamalarından oluşmaktadır.

BEP; özel eğitime ihtiyacı olan bireyin gelişimi veya ona uygulanan programın gerektirdiği disiplin alanlarında (öz bakım, akademik beceriler, sosyal beceriler, iletişim vb.) eğitsel

gereksinimlerini karşılamak üzere uygun eğitim ortamlarından (özel eğitim okulu, özel eğitim sınıfı vb.) ve destek hizmetlerden (destek eğitim odası, rehberlik servisi, sınıf içi yardım vb.) en üst düzeyde yararlanmasını öngören yazılı dokümandır. Bu doküman aile, öğretmen ve ilgili uzmanların işbirliği ile planlanır ve bireyin ailesinin onayı ile uygulanır.

Genel olarak BEP; kişinin gereksinimlerine göre yapması gereken eylemleri ve alt basamaklarını nasıl ve kiminle yapılacağını gösteren bir akış planıdır.

BEP süreci yedi temel aşamadan oluşur;

1. Bireyselleştirilmiş eğitim programını hazırlayacak ekibin oluşturulması,
2. Çocuğun eğitsel performans düzeyinin belirlenmesi,
3. Uygun eğitim ortamları ve bu ortamlarda sunulacak destek hizmetlerin belirlenmesi,
4. Uzun ve kısa dönemli amaçların belirlenmesi,
5. Bireyselleştirilmiş öğretim programının hazırlanması,
6. Uygun öğretim materyalleri ve öğretim yöntemlerinin belirlenmesi,
7. BEP' in uygulanması, izlenmesi ve değerlendirilmesi için sorumluların belirlenerek zaman çizelgesinin hazırlanması ve değerlendirme biçimine karar verilmesi.

Programda Kullanılan Yöntem ve Teknikler

Bireylerin çevreleriyle daha fazla etkileşimde bulunmalarına olanak sağlayan, işbirliğine dayalı, yaşam becerilerini kazandırmaya dönük öğrenme ortamı hazırlama, kalıcılığını sağlama boyutunda tekrarlama ve pekiştirme tekniklerinin kullanılmasına fırsat veren bir öğrenme sürecinin oluşturulması büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda programın uygulanmasında örnek olay incelemesi-tartışması (Örnek olaylar önceden hazırlanıp öğrencilere grup içinde okunarak tartışma), rol oynama (özellikle ısınma turlarında, öğrencinin kendini fark etmesi), sınıf içinde proje çalışmaları, küçük grup çalışmaları, öğretmenin rol olması, gösterip yaptırma, problem çözme, bireysel çalışma, beyin fırtınası, gösteri, soru-cevap, benzetim, ikili ve grup çalışması, eğitsel oyunlar, grup tartışmaları (yardımcı ip uçları verme, eksikleri tamamlama, doğru cevapları ve olumlu davranışları pekiştirme ve tüm öğrencilerin katılımını sağlama) gibi sınıf rehberliği etkinliğinde kullanılabilecek yöntem ve tekniklere yer verilebilir.

Özellikle beceri eğitiminde (sosyal beceri/yaşam becerileri) model alınan davranışın doğru taklit edilmesi, model alınan davranışa dikkat edilmesine odaklanılmalı ve gruptaki her bir öğrencinin kazandırılacak davranışı bireysel olarak tekrar etmesi sağlanmalıdır. Bu yöntemde gözlenen davranışın ardından taklit edilmesi veya davranışın kalıcılığının sağlanması adına etkinliklerin zaman aralıklarıyla tekrar edilmesine ve güdülenme için pekiştirme tekniklerinin kullanılmasına dikkat edilmelidir.

Etkinliklerin Uygulanması

Öğrenci grubuna hangi konuda çalışılacağı etkinlik öncesinde açıklanmalıdır. Süreç boyunca uyulması gereken kurallar belirlenmelidir. Öğretmen etkinlik uygularken ses tonunu iyi bir şekilde kullanmalıdır. Etkinlikleri uygularken öğretmen etkinliği zevkli hale getirmeli, aktif olmalı ve öğrenciyi gözlemleyebilmelidir.

Etkinliklerin amacına ulaşabilmesi için öğretmenlerin etkinliklere daha önceden hazırlık yapmaları önerilir. Etkinlik için önceden hazırlanacak materyal veya sınıf ortamının önceden o etkinliğe göre hazırlanması gerekebilir. Etkinlikler konusunda gerektiğinde okul rehber öğretmeninden yardım alınabilir.

Öğrencinin etkinlik süresince kullanılan materyale baktığı, materyali kullanmaya aktif katıldığı, drama tekniği kullanıldığında rol aldığı, kullanılan araç gereçleri toplamaya ve düzeltmeye yardım ettiği gözlemlenerek öğrencilere teşekkür edilmeli ve uygun ödüller kullanılmalıdır.

Öğretmenler etkinlikleri uygularken heterojen gruplarla çalıştıkları için öğrencilerin özelliklerini dikkate almalıdırlar. Etkinliklerde görsel materyallerin daha çok kullanılması ve etkinliklerin bir süreç içinde tekrarlanması gereklidir.

Öğrencilere açık ve net yönergeler kullanılmalıdır. Geri bildirimlerin öğrenciye güven verici bir şekilde sunulması önemlidir. Soyut kavramlar etkinliklerle somutlaştırılmalı, etkinliklerde oyun ve dramaya yer verilerek etkinlikler çekici hale getirilmelidir. Etkinlikler süresince olumlu davranışların pekiştirilmesi öğrencide özgüven yaratılmasında etkili olacaktır. Mümkün olduğunca her bir öğrencinin öğrenme hızına göre hareket edilmelidir.

Her öğrenciye grubun bir parçası olduğunu hissettirmeli, öğrencinin sosyal gelişimi için sosyal kabul görmesinin önemini kazandırmalıdır.

Kazanımlar göstergelerle desteklenmekte ve basitten karmaşığa doğru bir öğrenme modeli oluşturulmaktadır. Bu nedenle öğretmenler sabırlı ve her öğrencinin kendi içinde başarılı olabileceğini unutmamalıdır.

Etkinlikler uygulanırken;

1. Grup içinde tüm öğrencilerin katılımı sağlanabiliyor mu?
2. Öğrenciler hangi ortamlarda grup içinde etkin olmaktadır?
3. Öğrenci daha çok kendisi ile mi, arkadaşları ile mi ilgileniyor?
4. Öğrenci kendisine bir şey söylenildiğinde tepki veriyor mu?
5. Sınıf içi etkileşim hangi etkinliklerde daha çok artıyor?

Öğretmen bu tür sorulara yanıt bulduğunda etkinliklerin etkililiğini araştırmalı ve öğrencilerin katılımının sağlanmasında eksiklikleri ortaya çıkarmalıdır.

PROGRAMIN ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI

Eğitimde değerlendirme; eğitim programının geçerliliğinin ve öğretimin etkinliğinin anlaşılması, öğrenme eksikliklerinin belirlenmesi, öğrencilerin ilgi ve yetenekleri doğrultusunda yönlendirilmesi ve öğrenci başarısının değerlendirilmesi amaçlarıyla kullanılır.

Eğitim öğretim etkinlikleri değerlendirilirken öğrencilerin konu alanına yönelik bilgi, beceri ile tutumlar, ilgiler, öğrenme stilleri gibi duyuşsal özellikleri dikkate alınmalıdır.

Genel olarak değerlendirme, eğitimin başında yapılan girdilerin değerlendirilmesi, eğitim süreci sırasında yapılan sürecin değerlendirilmesi ve eğitim sonunda yapılan çıktılarının değerlendirilmesi olarak sınıflanabilir.

Öğrencinin gelişimsel açıdan değerlendirilmesi ve sürekli takibi için öğrenme eksikleri ve bu eksiklere yol açmış olması beklenen güçlüklerin ortaya çıkarılması önemlidir. Etkinliklerin sınıf içinde etkililiği, bireylere uygunluğu, uygulama aşamasında etkililiği, eksikleri, tamamlanması gereken yönleri, bireylerin kazanma düzeyleri, performanslarının değerlendirilmesi sınıf rehber öğretmeni ile okul rehber öğretmeninin karşılıklı etkileşimleriyle gerçekleştirecekleri çalışmalarla yapılması önemlidir. Bu amaçla hazırlanan örnek formların veya sınıf öğretmeni tarafından sınıfın ve etkinliğin düzeyine göre hazırlanan formların kullanılması öğrencinin takibi ve değerlendirilmesi programın önemli bir parçası olarak görülmektedir. Nazlı (2011)'e göre sınıf rehberliği etkinliklerinin önceden belirlenmiş kazanımları, öğretim yöntemleri ve değerlendirme süreci olması önemlidir. Bu bağlamda önceden belirlenmiş kriterlere göre değerlendirme aşamasında hazırlanan ölçme araçları, kontrol listeleri (neden sorusuna cevap arama), gözlem, görüşme, etkinlik değerlendirme formları, öğrenci değerlendirme formları gibi değerlendirme araçları kullanılabilir. Öğrencilerin program hedeflerine ulaşma derecesine ilişkin verileri elde etme, programın uygulayıcılarının kendilerini değerlendirme, kullanılan yöntemleri değerlendirme gibi unsurlar da göz önünde bulundurulmalıdır.

YETERLİK ALANLARINA GÖRE KAZANIMLAR

NUMARA	YETERLİK ALANLARI
YETERLİK	OKULA VE ÇEVREYE UYUM
1	Öğretmenini ve sınıf arkadaşlarını tanır.
2	Sınıf kurallarına uyar.
3	Okulun bölümlerini tanır.
4	Okul servisi kurallarına uyar.
5	Okul kurallarına uyar.
6	Okulun yakın çevresini tanır.
7	Eğitim ortamında verilen görevi yapar.
8	Farklı ortamların kendine özgü kuralları olduğunu fark eder.
9	Sorumluluklarını yerine getirir.
YETERLİK	KENDİNİ KABUL
10	Bedensel özelliklerini belirtir.
11	Başkalarının istek ve duygularını fark eder.
12	Ergenlik döneminde, bedensel değişimler yaşadığını fark eder.
13	Kendisinin ve başkalarının olumlu yönlerini ifade eder.
14	Etkinliğe katılmaya istekli olur.
15	Hatalı davranışları ayırt eder.
16	Hatalı davranışların nasıl düzeltileceğini fark eder.
YETERLİK	KİŞİLERARASI İLİŞKİLER
17	Başkalarıyla etkili iletişim kurar.
18	Gerekli durumlarda sırasını bekler.
19	Soru sorma becerisi geliştirir.
20	Arkadaşlık ilişkilerinde yardımlaşmanın önemini fark eder.
21	Ortak bir eşyayı başkaları ile birlikte uygun şekilde kullanır.
22	İhtiyaç duyduğu durumlarda yardım alır.
23	Gerektiğinde başkalarına yardım eder.
24	Öfkenin kontrol edilebilen bir duygu olduğunu açıklar.
25	Problem çözme sürecinin basamaklarını ifade eder.
26	Günlük yaşamda sorun çözme basamaklarını kullanır.
27	Kendine ait bir eşyayı paylaşır.
28	Alay edilmeye başa çıkar.
29	Arkadaşları tarafından dışlandığında uygun olan davranışı gösterir.
30	Öfkeli olduğunda yaşadıklarının farkında olur.
31	İletişimde nezaket sözcüklerini yerinde kullanır.
32	Öfke ile başa çıkma yollarını kullanır.
33	Zorbalıkla başa çıkma yollarını bilir.
34	Kişisel sınırların farkında olur.
35	Kendini koruma becerisi kazanır.
YETERLİK	AİLE VE TOPLUM
36	Aile içinde kendi sorumluluklarını yerine getirir
37	Aile üyeleriyle birlikte yapılan etkinlikleri açıklar.
38	Sahip olduğu haklarını açıklar.
39	Çevreyi korumaya karşı duyarlı olur.

YETERLİK	GÜVENLİ VE SAĞLIKLI HAYAT
40	Sağlıklı hayat için gerekli alışkanlıklar edinir.
41	İhtiyaç duyduğu/duyacağı konularda kimlerden yardım alabileceğini bilir.
42	Günlük hayatında tehlike oluşturacak durumları fark eder.
43	Kendini tehlike oluşturacak durumlardan korur.
44	Zararlı alışkanlıklardan kendini korumanın önemini kavrar.
YETERLİK	EĞİTSEL GELİŞİM
45	Okul araç gereçlerini tanır.
46	Okul araç gereçlerinin kullanımına özen gösterir.
47	Grupta işbirliği içinde çalışır.
48	Serbest zamanını ilgileri doğrultusunda değerlendirmenin önemini kavrar.
YETERLİK	MESLEKİ GELİŞİM
49	Okulda yapmaktan hoşlandığı etkinlikleri belirtir.
50	Verilen işi ne zaman ve nasıl yapacağını planlar.
51	İşyeri kurallarına uygun davranmanın önemini açıklar.
52	Bir iş başvurusunun nasıl yapılması gerektiğini açıklar.
53	Çalışmanın önemini açıklar.
54	Mezun olduktan sonraki hayatına ilişkin hedeflerini açıklar.

YETERLİK ALANLARINA GÖRE KAZANIMLAR VE GÖSTERGELER TABLOSU

YETERLİK ALANI	KAZANIM NO	KAZANIMLAR	GÖSTERGELER	AÇIKLAMALAR
OKULA VE ÇEVREYE UYUM	1	Öğretmenini ve sınıf arkadaşlarını tanır.	<ol style="list-style-type: none">1. Sınıf içinde ismi söylenen arkadaşını gösterir.2. İsmi söylendiğinde öğretmenini gösterir.3. Gösterilen arkadaşının ismini söyler.4. Gösterildiğinde öğretmenin ismini söyler.	
OKULA VE ÇEVREYE UYUM	2	Sınıf kurallarına uyar.	<ol style="list-style-type: none">1. Ders hazırlıklarını yapar.2. Öğretmenini sırasında bekler.3. Yönergelere uygun şekilde ders ve etkinliklere katılır.4. Sınıfta söz alarak konuşur.5. Dersle ilgili malzemeleri kullandıktan sonra yerine koyar.	Uyulması gereken diğer kurallar gösterge olarak eklenebilir.
OKULA VE ÇEVREYE UYUM	3	Okulun bölümlerini tanır.	<ol style="list-style-type: none">1. Sınıfının yerini gösterir.2. Tuvaletlerin yerini gösterir.3. Yemekhanenin yerini gösterir.4. Okul rehberlik servisinin yerini gösterir.5. Müdür yardımcılarının yerini gösterir.6. Okul müdürünün yerini gösterir.7. Okul revirinin yerini gösterir.	
OKULA VE ÇEVREYE UYUM	4	Okul servisi kurallarına uyar.	<ol style="list-style-type: none">1. Servise binış saatinde, belirlenen yerde servisi bekler.2. Servisin durmasını bekler.3. Servis görevlisinin talimatlarını dinler.4. Gösterilen yere oturur.5. Serviste araç hareket halinde iken oturmaya devam eder.6. Servis okula gelince görevlinin yönergesi ile servisten iner.	

YETERLİK ALANI	KAZANIM NO	KAZANIMLAR	GÖSTERGELER	AÇIKLAMALAR
OKULA VE ÇEVREYE UYUM	5	Okul kurallarına uyar.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Derse zamanında girer. 2. Çöpleri çöp kutusuna atar. 3. Koridorlarda uygun şekilde yürür. 4. Okul giriş ve çıkışlarında görevlinin yönergelerine uyar. 5. Okul bahçesinde belirlenen kurallara uyar. 6. Okul tuvaletlerini temiz kullanır. 	Okulun fiziki koşulları, bireysel farklılıkları ve benzeri durumlardan dolayı öğretmen göstergelerde uyarlamalar yapabilir.
OKULA VE ÇEVREYE UYUM	6	Okulun yakın çevresini tanır.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sorulduğunda okulun çevresindeki yer ve binaları gösterir. 2. Sorulduğunda okul yolu üzerindeki belirgin yer ve binaları söyler. 3. Okula yaklaşıldığında sorulunca okulun yönünü işaret ederek gösterir. 	
OKULA VE ÇEVREYE UYUM	7	Eğitim ortamında verilen görevi yapar.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Yönergeyi dinler. 2. İstenilen görevi yerine getirmek için harekete geçer. 3. Görevi istenen zamanda yerine getirir. 	
OKULA VE ÇEVREYE UYUM	8	Farklı ortamların kendine özgü kuralları olduğunu fark eder.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Verilen/gösterilen ortamın kurallarını söyler. 2. Verilen/gösterilen ortamlara ilişkin kuralların benzerliklerini söyler. 3. Verilen/gösterilen ortamlara ilişkin kuralların farklılıklarını söyler. 4. İstekleri ile kurallar çatıştığında kurallara uygun davranır. 	Etkinlik için ortam kartları resim, hikâye vb. materyal kullanılabilir.
OKULA VE ÇEVREYE UYUM	9	Sorumluluklarını yerine getirir.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Farklı ortamlardaki sorumluluklarını söyler. 2. Almış olduğu sorumlulukları yerine getirmenin önemini söyler. 3. Sorumlulukları yerine getirirken gerektiğinde yardım alır. 4. Sorumluluğu zamanında yerine getirir. 	

YETERLİK ALANI	KAZANIM NO	KAZANIMLAR	GÖSTERGELER	AÇIKLAMALAR
KENDİNİ KABUL	10	Bedensel özelliklerini belirtir.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Saç rengini söyler. 2. Göz rengini söyler. 3. Ten rengini söyler. 4. Boyunun ölçüsünü söyler. 5. Kilosunu söyler. 	Başkaları ile kıyaslamaya gidilmeden kendi özelliklerini söyler.
KENDİNİ KABUL	11	Başkalarının istek ve duygularını fark eder.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Verilen resimlerdeki duyguları (korku, öfke, sevinç, üzüntü) söyler. 2. Arkadaşlarının istek ve duygularını söyler. 3. Verilen örnek olaydaki kişilerin istek ve duygularını söyler. 	Duygu ifadeleri görsellerle desteklenebilir. (resimli yüz ifadeleri, kartlar, maskeler vb.)
KENDİNİ KABUL	12	Ergenlik döneminde bedensel değişimler yaşadığını fark eder.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ergenlik dönemindeki değişimleri söyler. 2. Kendi bedenindeki değişimleri söyler. 	Kendi bedenindeki değişimlerle ilgili rehberlik servisi ile işbirliği içinde bireysel eğitim verilir.
KENDİNİ KABUL	13	Kendisinin ve başkalarının olumlu yönlerini ifade eder.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kendisinde gördüğü olumlu yönleri söyler. 2. Başkalarında gördüğü olumlu yönleri söyler. 	
KENDİNİ KABUL	14	Etkinliğe katılmaya istekli olur.	<ol style="list-style-type: none"> 1. İstedığı etkinliği belirler. 2. Kendine uygun etkinliğe katılır. 	

YETERLİK ALANI	KAZANIM NO	KAZANIMLAR	GÖSTERGELER	AÇIKLAMALAR
KENDİNİ KABUL	15	Hatalı davranışları ayırt eder.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Örnek verilen davranışlar arasından hatalı olanları belirler. 2. Hatalı davranışlara örnekler verir. 	
KENDİNİ KABUL	16	Hatalı davranışları nasıl düzeltereğini fark eder.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Verilen örnekler arasında hatalı davranışın yerine koyacağı doğru davranışı söyler. 2. Yaptığı hatalara örnekler verir. 3. Hata yapmanın doğal olduğunu kabul eder. 	Etkinlikte kartlar, resimler, hikâyeler, kısa öyküler vb. kullanılarak örnekler sunulabilir. 23 no.lu kazanımdan sonra uygulanarak, birbirini tamamlayan bir süreç izlenir.
KİŞİLERARASI İLİŞKİLER	17	Başkalarıyla etkili iletişim kurar.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uygun zamanı bekler. 2. Konuşan kişiye dönük durur. 3. Göz temasını kurar. 4. Ses tonunu ayarlar. 5. Duygu ve düşüncelerini dile getirir. 6. Karşı tarafı etkin şekilde dinler. 	Uygun zamanı bekleme: Karşı tarafın sözünün bitmesini beklemesi, konunun içeriğine ilişkin ortamın oluşmasını beklemesi.
KİŞİLERARASI İLİŞKİLER	18	Gerekli durumlarda sırasını bekler.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sıranın en sonuna gider. 2. Sırasını takip eder. 	Sıra bekleme gerekliliği etkinlikte vurgulanır.
KİŞİLERARASI İLİŞKİLER	19	Soru sorma becerisi geliştirir.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Soru sormak için izin ister. 2. Karşısındakinin yüzüne bakar. 3. Ses tonunu ayarlayarak soru sorar. 4. Sorusunun cevabını bekler. 5. Teşekkür eder. 	Bulduğu ortama göre izin isteme şekilleri değişeceğinden etkinlikte bu konular vurgulanır.
KİŞİLERARASI İLİŞKİLER	20	Arkadaşlık ilişkilerinde yardımlaşmanın önemini fark eder.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Yardımlaşmaya örnekler verir. 2. Yardımlaşmanın arkadaşlık ilişkilerini güçlendirdiğini söyler. 	

YETERLİK ALANI	KAZANIM NO	KAZANIMLAR	GÖSTERGELER	AÇIKLAMALAR
KİŞİLERARASI İLİŞKİLER	21	Ortak bir eşyayı başkaları ile birlikte uygun şekilde kullanır.	<ol style="list-style-type: none"> Ortak kullanılan eşyaları kullanmak için gerektiğinde izin ister. Ortak kullanılan eşyayı başkası kullanıyorsa kullanan kişinin işinin bitmesini bekler. Ortak kullanılan eşyayı gerekli durumda kullanır. İşi bittiğinde eşyayı yerine koyar. 	
KİŞİLERARASI İLİŞKİLER	22	İhtiyaç duyduğu durumlarda yardım alır.	<ol style="list-style-type: none"> İhtiyaç duyduğu konuyu dile getirir. İhtiyaç duyduğu konuda izin alarak yardım ister. Gerekli yardımı alır. Teşekkür eder. 	
KİŞİLERARASI İLİŞKİLER	23	Gerektiğinde başkalarına yardım eder.	<ol style="list-style-type: none"> Yardım isteyen kişiyi dinler. Yardım eder. 	
KİŞİLERARASI İLİŞKİLER	24	Öfkenin kontrol edilebilen bir duygu olduğunu açıklar.	<ol style="list-style-type: none"> Yüz ifadelerinden öfke duygusunu gösterir. Öfkenin herkes tarafından yaşanabilen bir duygu olduğunu söyler. Uygun olan öfke tepkilerini söyler. 	
KİŞİLERARASI İLİŞKİLER	25	Problem çözme sürecinin basamaklarını ifade eder.	<ol style="list-style-type: none"> Problemi tanımlar. Problemin kaynağını söyler. Problemin çözüm yollarını söyler. Çözüm yollarından en uygun olanını söyler. 	
KİŞİLER ARASI İLİŞKİLER	26	Günlük yaşamda sorun çözme basamaklarını kullanır.	<ol style="list-style-type: none"> Belirlediği çözüm yolunu uygular. Sonuçlarını değerlendirir. Gerektiğinde ilgili kişiden/ kaynaktan (öğretmen, usta, arkadaş vb.) yardım alır. 	
KİŞİLERARASI İLİŞKİLER	27	Kendine ait bir eşyayı paylaşır	<ol style="list-style-type: none"> Kendine ait eşyayı arkadaşının kullanmasına izin verir. Arkadaşının işinin bitmesini bekler. 	

YETERLİK ALANI	KAZANIM NO	KAZANIMLAR	GÖSTERGELER	AÇIKLAMALAR
KİŞİLERARASI İLİŞKİLER	28	Alay edilmeye başa çıkar.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kendisi ile alay edildiğini fark eder. 2. Alay etmeyle başa çıkma yollarından en uygun yolu seçer. 3. Alay etmeyle baş etmede seçtiği yolu uygular. 	Alay etme ile baş etmede uygun yöntemler kullanamayan veya uygun tepkiler veremeyen öğrenciler için okul rehber öğretmeni, okul rehber öğretmeni yoksa RAM ile işbirliği yapılarak öğrenciye destek hizmetleri sağlanır.
KİŞİLERARASI İLİŞKİLER	29	Arkadaşları tarafından dışlandığında uygun olan davranışı gösterir.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hangi durumlarda istenilmediğini anlar. 2. Sorunla baş etme seçeneklerinden birini seçer. 3. Seçeneğe uygun davranır. 	Arkadaşları tarafından dışlanma ile baş etmede uygun yöntemler kullanamayan veya uygun tepkiler veremeyen öğrenciler için okul rehber öğretmeni, okul rehber öğretmeni yoksa RAM ile işbirliği yapılarak öğrenciye destek hizmetleri sağlanır.
KİŞİLERARASI İLİŞKİLER	30	Öfkelenmesinde yaşadıklarının farkında olur.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nelere öfkelenmesini söyler. 2. Öfkelenmesi zaman vücudunda meydana gelen değişiklikleri söyler. 3. Öfkelenmesinde gösterdiği tepkilerin sonuçlarını söyler. 	

YETERLİK ALANI	KAZANIM NO	KAZANIMLAR	GÖSTERGELER	AÇIKLAMALAR
KİŞİLERARASI İLİŞKİLER	31	İletişimde nezaket sözcüklerini yerinde kullanır.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Karşısındakinden bir şey isterken "lütfen" sözcüğünü kullanır. 2. İsteği gerçekleştirildiği için karşısındakine "teşekkür ederim" der. 3. Karşısındaki kişi yaptığı bir şey için teşekkür ederim dediğinde "bir şey değil/önemli değil" sözcüğünü kullanır. 4. "Lütfen, teşekkür ederim, bir şey değil/önemli değil" sözcüklerini günlük yaşamında yerinde kullanır. 	
KİŞİLERARASI İLİŞKİLER	32	Öfke ile başa çıkma yollarını kullanır.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Öfkeyle baş etme yöntemlerinden kendisine uygun olanı seçer. 2. Seçtiği yöntemi uygular. 3. Gerektiğinde yardım ister. 	Öfke ile başa çıkma yollarını kullanamayan öğrenciler için okul rehber öğretmeni, okul rehber öğretmeni yoksa RAM ile işbirliği yapılarak öğrenciye destek hizmetleri sağlanır.
KİŞİLERARASI İLİŞKİLER	33	Zorbalıkla başa çıkma yollarını bilir.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Karşı tarafa neler hissettiğini anlatır. 2. Zorbalıkla karşılaştığında bulunduğu ortamdan uzaklaşılması gerektiğini söyler. 3. Zorbalıkla karşılaştığında kimden yardım isteyebileceğini söyler. 	Zorbalık ile baş etmede uygun yöntemler kullanamayan veya uygun tepkiler veremeyen öğrenciler için okul rehber öğretmeni, okul rehber öğretmeni yoksa RAM ile işbirliği yapılarak öğrenciye destek hizmetleri sağlanır.

YETERLİK ALANI	KAZANIM NO	KAZANIMLAR	GÖSTERGELER	AÇIKLAMALAR
KİŞİLERARASI İLİŞKİLER	34	Kişisel sınırların farkında olur.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kişisel sınırları zorlayan durumlara örnekler verir. 2. Israr edilen durumlarda, durumdan hoşnut olmadığını belirtir. 3. Kendisine yapılmasını istemediği bir davranışı başkasına yapmaz. 4. Kişisel sınırlarını korumaya yönelik yapacaklarını ifade eder. 	Etkinlik okul rehber öğretmenin katılımıyla, okul rehber öğretmeni yoksa RAM işbirliği ile gerçekleştirilir.
KİŞİLERARASI İLİŞKİLER	35	Kendini koruma becerisi kazanır.	<ol style="list-style-type: none"> 1. İstenmedik durumlarda “hayır” der. 2. Gerektiğinde yardım ister. 	Etkinlik okul rehber öğretmenin katılımıyla, okul rehber öğretmeni yoksa RAM işbirliği ile gerçekleştirilir.
AİLE VE TOPLUM	36	Aile içinde kendi sorumluluklarını yerine getirir.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Almış olduğu sorumlulukları zamanında yerine getirir. 2. Sorumlulukları yerine getirirken gerektiğinde yardım alır. 	Sorumlulukları yerine getirmenin önemi etkinlikte vurgulanır.
AİLE VE TOPLUM	37	Aile üyeleriyle birlikte yapılan etkinlikleri açıklar.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ailesiyle birlikte yapılacak etkinliklere örnek verir. 2. Ailesiyle birlikte yapılan bir etkinliği söyler. 3. Kendisinin etkinlikteki rolünü anlatır. 	
AİLE VE TOPLUM	38	Sahip olduğu hakları açıklar.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aile içindeki haklarını söyler. 2. İş yerindeki kişisel haklarını söyler. 3. Toplum içindeki sosyal haklarını söyler. 4. Bireyin haklarını kullanmasının kendisine sağlayacağı yararları söyler. 	

YETERLİK ALANI	KAZANIM NO	KAZANIMLAR	GÖSTERGELER	AÇIKLAMALAR
AİLE VE TOPLUM	39	Çevreyi korumaya karşı duyarlı olur.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Çevreyi korumanın canlılar için önemli olduğunu söyler. 2. Çevreyi korumak için neler yapılacağı konusunda örnekler verir. 3. Çevreyi koruma konusunda arkadaşlarını uyarır. 4. Çevreyi korumanın faydalarını söyler. 	
GÜVENLİ VE SAĞLIKLI HAYAT	40	Sağlıklı hayat için gerekli alışkanlıklar edinir.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sağlıklı yaşam için kişisel bakımına dikkat eder. 2. Cep telefonu, televizyon, internet vb. araçlara ihtiyacı kadar zaman ayırır. 	
GÜVENLİ VE SAĞLIKLI HAYAT	41	İhtiyaç duyduğu/duyacağı konularda kimlerden yardım alabileceğini bilir.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Yardıma ihtiyaç duyduğu/duyabileceği konulara örnekler verir. 2. Yardım ihtiyacı olduğunda yardım isteyebileceği kişileri sıralar. 3. Yardım alacağı kurum/kuruluşları sıralar. 	Çocukların yardım yardım alabileceği kişilerin listesinin oluşturularak bu listenin çantasında ya da cebinde taşınması konusunda ailelere gerekli yönlendirme yapılır.
GÜVENLİ VE SAĞLIKLI HAYAT	42	Günlük hayatında tehlike oluşturacak durumları fark eder.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Verilen örnek olaylar içinden tehlike oluşturacak durumları seçer. 2. Evde tehlike oluşturacak durumlara örnek verir. 3. Okulda tehlike oluşturacak durumlara örnek verir. 4. Çevrede tehlike oluşturacak durumlara örnek verir. 5. İşyeri vb. yerlerde tehlike oluşturacak durumlara örnek verir. 	Doğal afetler, okul ve ev kazaları, trafik kazaları, ani hastalık ve kriz durumları gibi konular ele alınacaktır.
GÜVENLİ VE SAĞLIKLI HAYAT	43	Kendini tehlike oluşturacak durumlardan korur.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Karşılaştığı durumun tehlikeli olup olmadığına karar verir. 2. Tehlikeli durumlarla karşılaştığında ortamdan uzaklaşır. 3. Tehlikeli durumlarla karşılaştığında yardım ister. 	

YETERLİK ALANI	KAZANIM NO	KAZANIMLAR	GÖSTERGELER	AÇIKLAMALAR
GÜVENLİ VE SAĞLIKLI HAYAT	44	Zararlı alışkanlıklardan kendini korumanın önemini kavrar.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zararlı alışkanlıkları sıralar. 2. Zararlı madde kullanımı sonucunda karşılaşılan problemleri söyler. 3. Zararlı alışkanlıklardan kendini korumak için baş etme yöntemlerini kullanır. 	Bu çalışmadan önce “Gerektiğinde “hayır” der “ kazanımı hatırlatılabilir.
EĞİTSEL GELİŞİM	45	Okul araç gereçlerini tanır.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Okul araç gereçleri arasından ismi söylenen araç gereci gösterir. 2. Gösterilen araç gerecin ismini söyler. 3. Gösterilen araç gerecin işlevini söyler. 	
EĞİTSEL GELİŞİM	46	Okul araç gereçlerinin kullanımına özen gösterir.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Okul araç gereçlerini temiz kullanır. 2. Araç gereçleri zarar vermeden kullanır. 3. Okul araç gereçlerini kullandıktan sonra yerine koyar. 	
EĞİTSEL GELİŞİM	47	Grupta işbirliği içinde çalışır.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Grup üyeleri ile görev paylaşımı yapar. 2. Gerekli materyalleri paylaşır. 3. Farklı görüşleri dinler. 4. Arkadaşlarının işlerini bitirmelerine yardımcı olur. 5. Gerektiğinde grup arkadaşlarından yardım ister. 	
EĞİTSEL GELİŞİM	48	Serbest zamanını ilgileri doğrultusunda değerlendirmenin önemini kavrar.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sunulan etkinlikler arasından ilgilendiği etkinliği söyler. 2. İlgilendiği etkinliklere örnekler verir. 3. Serbest zamanını hangi etkinliklerle değerlendireceğine karar verir. 	

YETERLİK ALANI	KAZANIM NO	KAZANIMLAR	GÖSTERGELER	AÇIKLAMALAR
MESLEKİ GELİŞİM	49	Okulda yapmaktan hoşlandığı etkinlikleri belirtir.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sınıf içinde yapmaktan hoşlandığı etkinlikleri söyler. 2. Çalışmaktan hoşlandığı atölyeleri söyler. 3. Atölyede yapmaktan hoşlandığı etkinlikleri söyler 4. Okulda yapmaktan hoşlandığı sportif ve sosyal kültürel etkinlikleri söyler. 	
MESLEKİ GELİŞİM	50	Verilen işi ne zaman ve nasıl yapacağını planlar.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Yapacağı işi tarif eder. 2. Yapacağı işi basamaklandırır. 3. Yapacağı iş için uygun zaman belirler. 4. Yapacağı iş için uygun araç gereci belirler. 5. Gerekğinde yardım ister. 	
MESLEKİ GELİŞİM	51	İşyeri kurallarına uygun davranmanın önemini açıklar.	<ol style="list-style-type: none"> 1. İşe vaktinde gitmenin önemini söyler. 2. İşyerine uygun giyinmenin önemini söyler. 3. Gerekli güvenlik tedbirlerini almanın önemini söyler. 4. Çalışma saatlerine uymanın önemini söyler. 5. Yazılı ve sözlü talimatlara uymanın önemini söyler. 6. İşyerinde karşılaşılan sorunlarla ilgili yardım almanın önemini söyler. 7. İşyerine gidemeyeceği durumlarda, yetkili kişilere bildirmenin önemini söyler. 	
MESLEKİ GELİŞİM	52	Bir iş başvurusunun nasıl yapılması gerektiğini açıklar.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Başvuru için gerekli belgeleri söyler. 2. Başvuru için gerekli belgelerin doldurulması gerektiğini söyler. 3. İş görüşmesine giderken nasıl giyinilmesi gerektiğini söyler. 4. Görüşme sırasında dikkat etmesi gereken iletişim kurallarını söyler. 	

YETERLİK ALANI	KAZANIM NO	KAZANIMLAR	GÖSTERGELER	AÇIKLAMALAR
MESLEKİ GELİŞİM	53	Çalışmanın önemini açıklar.	<ol style="list-style-type: none">1. Çalışmanın insan için faydalı olduğu durumlara örnekler verir.2. Çalışmanın toplum için faydalı olduğu durumlara örnekler verir.	
MESLEKİ GELİŞİM	54	Mezun olduktan sonraki hayatına ilişkin hedeflerini açıklar.	<ol style="list-style-type: none">1. Kendi özelliklerini söyler.2. Mezun olduktan sonra yapabileceği işleri sıralar.3. Kendine uygun olan işi hedefini söyler.	

Kaynakça

- Atılgan, H., Kan, A., & Dođan, N.** (2006). Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Erkan , S.** (2007) İlköğretim Rehberlik Programları. Ankara.
- MEB Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliđi.** (2006). ANKARA: T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü.
- Mertler, C. A.** (2001). "Designing scoring rubrics for your classroom" Practical Assessment Research & Evaluation 7(25) Available.
- Nazlı, S.**(2011). Kapsamlı Gelişimsel Rehberlik Programı. 4. Baskı. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Özel Eğitim Mesleki Eğitim Merkezi (Okulu) Eğitim Programı.** (2004) Ankara: T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü.
- Rehberlik Hizmetleri Yönetmeliđi.** (2001). Ankara: T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü.
- Turgut, F.** (1997). Eğitimde Ölçme Değerlendirme Notları. Ankara: Tıpkı Basım (10. Basım).